

L'HEREU

L'HEREU.—Aon va tan carregat?

En Mala Pata.—A Melilla.

L'HEREU.—A Ceuta hauria d'anar, home, a Ceuta!...

CONFERÈNCIA SETMANAL

El gloriosíssim Orfeó Català ha retornat a la patria estimada, i ha sigut rebut triomfalment, pel poble català que sent per ell una gran admiració, i el considera com una de ses més lleghimes glories. El poble entusiasmada acompanyà la senyera fins al seu casal; s'obriren balcons i finestres per a veure-la passar; de mil llavis sorfien exclamacions i milers de mans s'ajuntaven per a aplaudir-la xardorosament. I és que la senyera de l'Orfeó és venerada lo mateix que si fos el símbol de la patria.

Així com una bandera és el signe d'una nacionalitat, la senyera de nostra primera institució choral serà sempre, quan se trobi lluny de la patria, la genuina representació de Catalunya. L'Orfeó Català és la institució que més gloria ha donat a la terra catalana. En Lluís Millel, que n'és l'ànima, que és un gran patriota i estima Catalunya per damunt de totes les coses, pot estar orgullós de la seva obra. Degut a son gran talent i als estudis seriosos que ha fet de la nostra dolçíssima música popular, ha lograt que en les dues capitals més importants d'Europa, coneguessin la nostra personalitat. Després d'haver sentit cantar a l'Orfeó Català, després d'haver conegut les nostres cançons que són una revelació de l'espiritualitat del nostre poble, és impossible que'ns tinguin en mal concepte i que suposin que Catalunya és, com ells suposaven, un poble embrutit pel flamenquisme, que no té fretura de perfeccionar-se i de posar-se al nivell dels pobles cultes. Degut a l'esforç de l'Orfeó, han ressonat pels aires d'Anglaterra i França, les nostres cançons cantades en llengua catalana!... No ha sigut sols un triomf per la nostra música, sino també un gran triomf per a nostra llengua. La llengua catalana tan oprimida a Espanya, tan esclavitzada, tan injustament humiliada, ha passat per damunt de les fronteres, empena pel nostre patriotisme, i s'ha mostrat amb tota sa plenitud i bellesa, davant de públics desconeguts.

I pensar que en certs pobles d'Espanya, ha motivat protestes el fet de que un artista cantés en llengua catalana!... L'eminent tenor Vinas tingué que sofrir insults i impropis per gros delictes d'haver cantat en català el Racontó de «Loengrin». I és que desgraciadament a Espanya no ns coneixem, a pesar de viure tan aprop uns dels altres.

A les escoles primaries, no més s'ensenya l'història d'Espanya, i per història d'Espanya únicament s'entenen els fets relacionats amb la dinastia dels Reis de Castella. Si pregunteu

a un noi d'Andalusia, o a un home, com estava constituïda la Catalunya del segle XIII i XIV, us confessarà ingenuament que mai ningú li ha parlat de semblant cosa. No pregunteu pas a un espanyol qui era el nostre gran rei Pere el Cerimoniós, ni quines foren les seves gestes, ni de la Catalunya d'aquell temps, del segle XIV, que era una de les nacions més fortes i la més ben constituïda.

Ens enutja i mortifica que un anglès desconegui les nostres coses, i comencen els espanyols per desconèixer-les. Es trist veure que a Alemanya se fan estudis seriosos de filologia catalana, que hi han alemanys de grans coneixements i erudició, que són fervents admiradors de la nostra literatura, i que en la capital d'Espanya encara s'hi publiquin revistes que s'atreveixen a motejar de dialecte el nostre gloriós idioma.

Són molts els espanyols que creuen que'l català és una parla artificiosa que ha sigut inventada pels catalanistes per a no veure's obligats a parlar en llengua castellana. Com que, per dissort, abans del renaixement, estava injustament postergada i s'havia refugiat en la Iglesia i en el poble, cregueren que'l català era una llengua nova, en comptes de creure que era una llengua que tornava a ocupar el lloc que li pertocava. Quants són els espanyols que saben que'l català en la Edat Mitja fou la llengua dels reis d'Aragó, i que s'estengué per diferents pobles del Mediterrani? Quants són els que saben que fou llengua d'Estat en la Cort d'Alfons V a Nàpols, a Sicília i a Atenes i que en ella parlaven els primers parlaments polítics de Europa?

I quants els que podrien dir-nos, com feu remarcar molt bé la comissió tècnica del primer Congrés de la Llengua Catalana, que en català s'escrigueren les primeres lleis marítimes dels pobles migevals, i ella fou la primera llengua vulgar que serví per a les especulacions filosòfiques?

La majoria dels espanyols no'n saben res de tot això, i per lo tant, no hem d'estranyar que suposin encara que'l català és un dialecte. El dia que a Espanya s'estudii l'història de les diferents nacionalitats que l'integren, i que'ls castellans reconeguin que nosaltres tenim el dret d'expressar-nos en català, perquè és el nostre verb i la nostra ànima, s'haurà acabat tots els odis i l'amor regnarà entre tots els pobles ibèrics.

Cada ocell té'l seu cant, i cada home la seva parla, i desgraciadament d'aquell que intenti fer-los cantar o parlar contrariament a la seva naturalesa.

Nosaltres estimem fonament la nostra llengua, les nostres tradicions, i tot lo que contribueix a enrobustir la personalitat de Catalunya.

Per ço el triomf que ha obtingut l'Orfeó Català, ens enorgulleix i ens ompla l'ànima de joia. Espanya tota hauria també d'associar-se a la nostra alegria, i per dignitat i patriotisme hauria d'obligar an aquella pobre gent que anà a Londres a fer una demostració de lo que és

l'Espanya pintoresca, que torni a les seves terres, que fassi estelles de les seves guitarres i esquinsi els seus llampants mantons i que vagi a estudi. Feu los-hi comprendre que no és la *gracia* lo que'ls farà grans, sino la cultu-

ra, i que a l'estranger sols deuen anar-hi els que enalteixen el nom de la patria, no 'ls que la profanen ignominiosament, fent veure que està poblada per sers estúpids.

CIVERETTA.

De cop i volta

Gracies a Deu que no sento parlar tant (pro encara molt) del *dobte crimen y robo* del carrer de Sant Ramón, que en la darrera vuitada ha portat tant enrenou en nostra ciutat volguda; perque aquell fet horrorós aquí (dit apart, que consti) és ~~talment~~ una excepció, un cas del que aquí no'n corren, amb tot i haver-hi raons per suposar lo contrari tenint gent de tots colors residenta a Barcelona, i gent de... qui sab aon que no consta empadronada, ni paga contribució; ni en sa vida ha tret la cèdula, ni lloguer mai paga enlloc.

La circumstancia esmentada de cometre's crim tant gros, justifica en part la ira popular que feia por tal i com va expansionar-se sense admetre reflexions, com un riu eixit de mare inondant els encontorns de la casa que fou teatre d'un drama tant espantós...

I tenint en compte 'ls barris del carrer de Sant Ramón aon el vici hi té hostatje ben escampat i espaiós, més confirmat queda encara que en la nostra ciutat, doncs, fins de les baixes esferes ei sentiment no se'n mou, i del crim n'es refractaria fins la gent viciosa i tot.

L'anada d'En Romanones a la guerra del Marroc té tota la transcendencia d'un acte marvellós realitzat per un dels pròcers de més alcurnia espanyols.

Mercés al Comte, l'Historia d'Espanya tindrà la sort d'il·lustrar-se amb els rics datos que li darà dit prohóm esbrinant l'origen, causes i'ls efectes, sobre tot, del conflicte (que a ell li consten com a algú altre bé prou).

L'exemple de patriotisme romanonesc deixa a tots

els que admirem les grans obres tontos d'estupefacció per el gest imponderable d'un dels nobles de la Cort de més prestigi entre 'ls títols guanyats—lo que's diu—a pols, fent incessants sacrificis per la Patria amb els milions apilotats gòfa a gota de sa rajanta suor.

L'anada d'En Romanones a la guerra del Marroc abandonant casa seva que estaràn amb l'ai al cor, llençant-se al perill impàvit desafiant als *Pacos* tots, és d'un valor temerari que l'eleva al més alt lloc dels patriotes més il·lustres; més que per rés més, senyors, per haver-hi anat d'un modo com ningú més *¡ja peu coix!!*

PEPET DEL CARRIL.

BUSCANT MINYONA

—Però com és que no's vol quedar a casa? No li agraden les condicions?

—Si senyora, m'agraden. Solament que no vui estar en una casa en que el senyor se digui senyor Ramón.

La quasi eterna questió

Omplenat un buid

Deu, al fer-me nèixer en un poble, va concedir-me la gràcia, al menys així ho considero, de que aquest no fos poble d'estiuejants. D'aquesta manera m'és permès treballar, eh aquesta època de relaxiu descans per a mi, a tot pler en les amples sales de ma casa pairal, que res té d'envejar a cap «Villa Conchita» de les bastides segons el moderníssim estil creat per la gent de cupons i comptes-corrents; i quedo, això és lo principal, deslliurat de les visites del papà asmàtic, que parla de la falta d'higiene en els pobles; de la mamà exageradament obesa, que assenteix no més amb el cap a tot lo dit pel seu senyor; de les senyoretes *fennismen* i dels joves *curridus*, que's pensen embadalir als pobres pàgesos fent gentileses amb llurs bicicletes, netejades *cum amore* (en pasta) la vigília de deixar la ciutat.

Compteu-hi ademés les excursions a dos kilòmetres, preparades amb quinze dies d'anticipació i fetes amb tota pompa d'escopetes, esparidenyes noves, cistelles atapaides i l'imprescindible quart de placa; les audicions íntimes de gramofón a la glorieta i el mai prou alabat número de la festa major: el *cotillón* benèfic (oh els bons sentiments de les mamàs!) i veureu si té o no raó de dar gràcies a Deu, per haver-lo salvat de tanta desgràcia, un home a qui no plau la música italiana, que diu mal de Campoamor i fins (quina blasfèmia literaria!) de *las oscuras golondrinas* i que mai ha rebut cap carta perfumada!...

... En el pas feixug de les hores, en «el sentir-se viure» dels pobles, com diu magistralment l'Azorin (al dir-li un día eminent, davant d'un *distinguido joven* em va costar la pregunta de si era algú torero famós d'última hora), en l'atuiment d'una mig-diada caldosa, rumiava un assumpte per tractar des d'aquestes planes, quan m'ha semblat notar, fullejant números passats, un buid en ma tasca; creient oportú, per lo tant, omplenar-lo tot seguit.

Desgraciadament, prou que ho sabeu, he hagut de sortir més d'una vegada en defensa de la nostra llengua motejada encara de dialecte per algú llegítim hereu de don Clodoaldo. Tots sabeu be prou quins comentaris he posat an aquests crims de lesa filologia...

Però al posar-me ara en contacte amb els joves

del poble en totes condicions—els *señoritos veraneantes* ja m'hagueren retirat l'amistat—al dar-me compte de que molts d'aquests eren llegidors constants de L'Hereu, i que, per lo tant, era aquest un periòdic essencialment popular, he pensat: perquè en comptes d'usar solament l'ironia al glosar el fet del «dialecto ilustrado» (a) *Nuevo Mundo* i altres consemblants, no donaves ja una explicació senzilla de ço que és llengua o es dialecte i aleshores cada un dels nostres lectors podria defensar-la sempre que un maliciós o ignorant pretengués llevar-li importància?

I aquest és el buid de que us parlava, amics.

Per a que'l català fos un dialecte seria necessari que procedís d'una llengua viva, ço és, que fos una branca, res més que una branca d'una llengua avui parlada. Cas de que fos així, quina fóra la llengua de la que procediria el català? Sembla lògic que aquesta fora la castellana. Doncs bé, es dona aquest cas? Veiem-ho.

Coneixeu cap ser nascut abans o simultaniament

RESTAURANT MIRAMAR

—Quina festa celebren, guardia?

—*Qué iznoranté!* No sabe usté que por fin la policía hemos encontrado el autor de un crimen?...

—...!

que'ls seus pares?..
Doncs, això succeiria si el català fos dialecte del castellà. Cosa certament difícil fóra, val a dir-ho, demostrar que la nostra llengua aparesqué abans que la de Castella, però ben fàcil és establir, quan menys, la simultaneïtat de naixença.

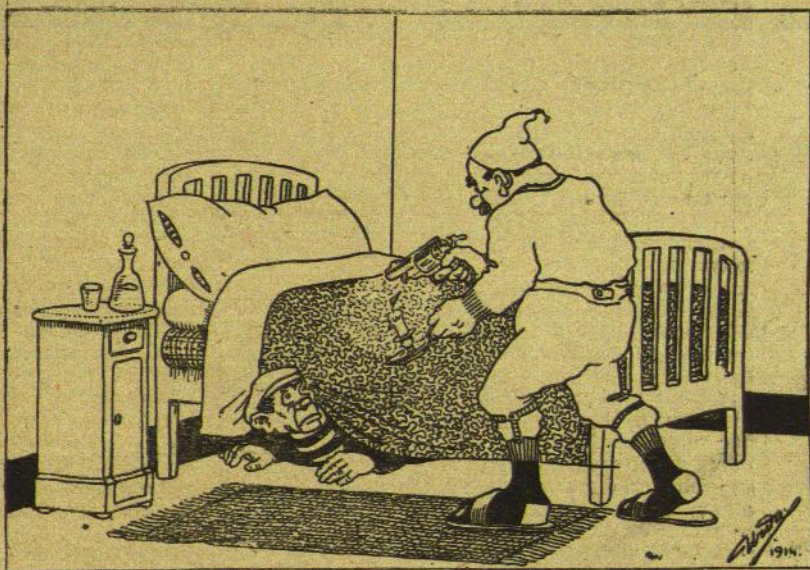
En els segles x, xi, xii trobem ja documents diplomàtics i d'escassa importància literària, escrits en català imperfecte i quelcom llatinitzats i a les postrimeries del xii perteneix un manuscrit trobat a la rectoria d'Organyà que's considera com la primera pedra de la llengua literària catalana; amb quines dates vagues i imprecises coincideix la formació i consolidació de l'idioma castellà. Com pot, doncs, ser aquest origen i causa del nostre?...

Estudiant la evolució de les llengües novo-llatines es veu d'una manera precisa com aquestes van naixent de la descomposició de la d'Horaci i Virgili i, concretant la qüestió a la nostra península, es nota com van enrobustint-se fins a arribar a assolir la perfecció d'un idioma les tres llengües que de la esmentada descomposició hi nasqueren: la gallego-portuguesa, la castellana i la nostra, que enaltida en els segles xiii, xiv i xv pel Rei Conqueridor, per en Muntaner, en Lull, Ausias-March i tants i tants altres cronistes, filòsops i literats en general i escampada per tot el món feren que de Catalunya en sortís la més sòlida cultura mig-eval, llevat de la francesa, com feu remarcar amb gran acert el sapientíssim doctor Rubió en la inauguració de la Biblioteca de Catalunya.

Si disposés de més espai continuaria fent l'història resumida d'aquesta menyspreuada llengua nostra, fins arribar a la seva gloriosa renaixença amb en Milà, en Rubió i Ors, en Verdaguer, en Maragall i en Guimerà, que l'han tornada a alçar a la categoria no sols de llengua, senyors del dialecte!, sino de llengua cultíssima.

I veieu un fenomen. En l'infantesa de les llengües novo-llatines els savis es donaven de menys de usar-les en les seves obres científiques. Avui passa amb el català una cosa semblant. Mes no són els savis qui la rebutgen; en el llenguatge escrit les criades i soldats (no hi tenen culpa) i en el parlat les senyoretes mel'iflues!...

L'HEREU ESCAMPA.

— Què feu aquí?

— No's dona vergonya a la seva edat, mirar encara a sota el llit?

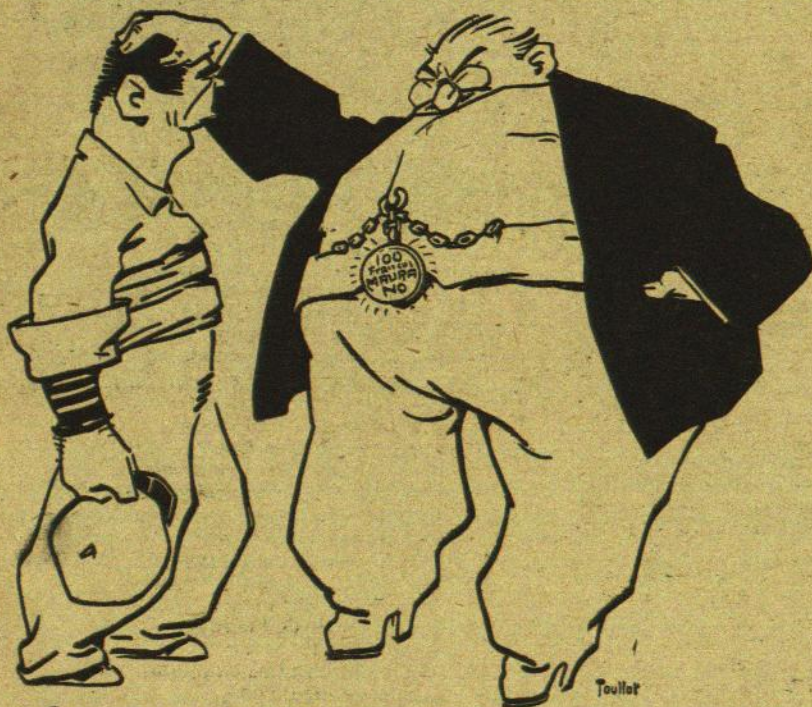

Contrast

De dos rebudes solemnes
avui m'he de fer ressó,
l'una fou per l'arribada
d'aquell ex-emperador
que de Madrid retornava
després de fer a les Corts
el discurs que tant va plaure
a tots sos admiradors.
Allí, al passeig de Gràcia,
al voltant del Baixador,
s'hi va aplegar la gentada
omplint-ho de gom a gom,
i allí feren cap, banderes
d'aquelles dels tres colors,
allí el remat de la *Caza*
que'l segueix com a moltons,
vers allí, els *jóvenes bárbaros*,
hi acudiren en estol,
cap allí las *damas rojas*
deixant apagà els fogons,
allí els radicals cap-grossos
hi varen acudir tots,
allí en Giner de los Ríos
el *abuelito* tot tou.
Quan el tren entrà en agulles,
i va parar-se de cop,
va començar-ne la turba
a moure apagaí remor
fins que va rompre en aplausos

al veure apareixe el cos
molçut de D. Alacandro
pel portal de dalt de tot.
Al pujar a dalt del cotxe
tirat per un hermós tronç,
avança la comitiva
entre un xibarrí molt gros
cap a la *Caza del Pueblo*
d'allí al carrer d'Aragó,
entre aplaudiments i visques
corejant el ¡Maura, no!
la cançó que are ens resulta
la cançó de l'enfadós.
Allí el *caudillo bifáceo*,
el deus Jano d'encuny nou
que vol dir que té dos cares
(perque s'entengui millor)
l'una que a Madrid se gira,
l'altre que aquí guaita sols,
els hi va etzivà una arenga
que varen aplaudir molt
i això que lo que va dir-los
contradictori era en tot
a lo que a Madrid va dir-ne,
en el discurs de les Còrts;
i això, que això fou la causa
de tant solemne ovació.
¡Ai Lerroux, que bé sabs fer-ne
aqueix joc de doble fons!
Altra rebuda solemne
se tributà a l'«Orfeo»
qui de París i de Londres
retornava plé de llors,
conquerits a aquelles terres
reflant nostres cançons
les cançons armonioses
de gestes i de bressol,
prenyades de melangia
o sadollades d'amor.

—Caram, don Lacandro! Li han regalat una moneda de 100 francs amb el
«Maura, no».

—Ah, tonto! Si no fueran más que 100 francos!

Allí a la estació de França
hi va fer-hi cap tot-hom
malgrat la pluja que queia
que no pogué apagar, no,
el entusiasme i deliri
amb que esperava l'Orfeo,
victorejant als coristes
i an Millet al cap de tots,
amb visques a Catalunya
eixits del més fons del cor.

De les rebudes, la una,
deixava veure el llautó,
per l'home que en nostra terra
hi ha fet més mal que no el torb;
l'altra plena d'entusiasme
delirant i respetuós
pels qui escampen la cultura
catalana, arreu del mon.
Enllà Lerroux, a Madrid resta
i no tornis cap més cop.
Per a tú, Millet insigne,
i per a tots tos cantors
que feu arreu, art i patria,
un abraç, sortit del cor.

CABALER.

Per les obreres de l'Agulla

¡Sindiqueu-vos i triomfareu!

Veus aquí la expressió que avui expontaniament
la simpatia que sentim per vosaltres ens treu a flor
de llavis, com una indicació clara i concisa
del medi més eficaç pel
qual podeu conseguir
integrament la rehabi-
litació de la vostra
classe tant inicuaement
explotada.

Ja en nostre article
insertat en el nombre
32 de L'HEREU vos
dèiem que no us s'in-
diquessiu per a plorar
sino per a lluitar.

Un sindicat és una
societat de lluita, una
agrupació, on els
obers d'un mateix ram
per medi de la unió,
cerquen la consecució
de totes aquelles millo-
res que poden afavorir
a la seva classe.

En la historia del
moviment social veiem
que'ls homes obrers
han assolit alguns i
van assolint els altres
la justa remuneració al
seu treball i la regla-
mentació de les hores
de treball mercès als
Sindicats que'ls hi han
proporcionat, per medi
de la unió que repre-
senten una força in-
superable davant de la
Societat.

Doncs, si els homes obrers, valent-se dels Sindicats fan valer els seus drets, quan aquets son de justícia, ¿per què vosaltres, obreres de l'Agulla tant les qui treballem en els tallers, com les qui desesperadament, i en la solitud de les vostres llars tristes i desolades treballem en la confecció de peces de roba (que vos paguen a tant la dotzena), no podeu endreçar-vos noblement per a exigir que'l vostre treball sigui retribuit justament i que les hores del mateix siguin reglamentades?

Es cometen amb vosaltres verdaderes enormitats; cal que s'hagi arribat a un extrem d'indiferència, a una absoluta manca d'Amor, a un total oblit de les Doctrines predicades per Deu Nostre Senyor, per a seguir sense emoció la agonia lenta de aquestes pobres noies que després d'haver treballat deu o dotze o catorze hores arriben a guanyar en un dia la quantitat de **DUES PESSETES!**

Digueu a tothom la explotació de que sou objecte. Expliqueu com és poc retribuit el treball de la obrera de l'Agulla; com heu de treballar dotze hores i a vegades més encare, per a assolir set o vuit rals; com amb aquest miserable jornal heu de vestir-vos i calçar-vos i pagar pis i llum i *alimentar-vos*; com ademés heu de descomptar el fil que empleieu en la confecció.

I digueu també com hi han moltes *senyoretes* filles de famílies acomodades que treballen en aquestes confeccions i a n'aquets preus irrisoris amb l'únic fi de satisfer amb son producte els seus petits desitjos (nosaltres sabem de dos *senyoretes* germanes que enviaven la seva *cambrera* a cercar i tornar la feina).

Digueu tot això ben alt, ben fort, a tothom, per tot arreu i veureu com els cors s'obriràn de bat a bat a un noble desig de Amor i de Justícia i paral·lament al vostre Sindicat, creixeràn potentes les *Lliuges de compradores*, aquestes institucions humanitaries que finiràn per obligar als vostres empresaris a cedir-vos totes les millores que teniu dret perfecte i indiscutible a demanar.

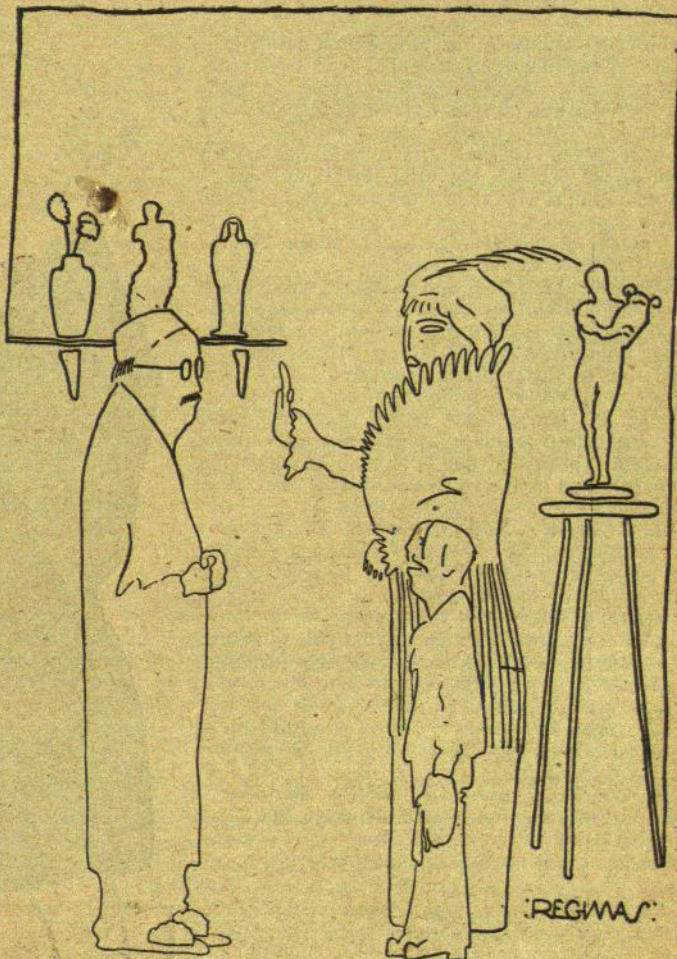
¡Sindicau-vos i guanyareu la victòria!

No vol dir això que tingueu de formar un Sindicat *revolucionari*, car aquets la major part de les vegades donen resultats contraris al seu fi.

Formeu un Sindicat essencialment cristià a semblança d'altres que ja hi ha establerts, en nostra ciutat i fora d'ella i per medi del convenciment, per medi de la Raó i del amor haureu Justícia.

L'Hereu deixa avui la fresca rialla i seriament empès per un esperit d'humanitat vos repeteix que seguirà al costat vostre, impertorbable per a anar-vos mostrant en successius articles, el camí que heu de seguir per a arribar a la vostra completa rehabilitació.

Vos parlarem sincerament, noblement, i allà on

—Estigui tranquila, senyora; que'l seu fill d'aquí tres anys sortirà de casa meua fet un home.

—Un home diu, i d'aquí tres anys! Ah! això no, em faria tornar vella massa aviat vostè.

no hi arribi la nostra poquedat arribarà el nostre Amor per les coses que són de Justícia.

Mentrestant volgheu acceptar nostres senzills consells. Ajudeu-vos mutuament, que l'esforç de totes es converteixi en un sol esforç i penseu sobretot que

El Sindicat és la Unió i que la Unió fa la força.

SEQUIRET.

Pèrdua sensible

La Mort se enamorà de una beutat catalana, i amb la seva temible dalla tallà el fil de la seva vida. Mirà's els ulls i vegé que brillaven com estrelles en nit d'Abril, i que per ells traspuava tota la bondat de la seva ànima blanca com els lliris de les valls. Mirà les seves galtes i li semblà que tenien el color de les roses i que eren dolçament sonrosades com els primers raigs del sol. Mirà's els llavis i li semblaren clavells encesos i sentí la seva veu i li semblà que era dolça com remoreig de fontanelles i refills d'ocells.

I follament enamorada, anà estenent sobre'l seu cap són mantell sinistre com les ombres paoroses de la nit, fins que logrà que's seus ulls s'apaguessin com astres fosos per la llum del sol, i que les seves galtes se descolorissin com roses esfullades. Oh Mort, pots estar orgullosa d'haver arrebatat una vida tan humil i tan bona. Pobreta Carme Tort!... Pobreta orfeonista, quin dolor més intens deuria sentir, al pensar que si moria'l seu cor pur com les mirades de les verges reposaria lluny de la pàtria estimada.

Pobreta Carme!... Si no haguessis estimat tan a les teves belles companyones, i no haguessis sentit tan amor per l'«Orfeo Català», hauries potser mort sota'l cel de la nostra terra.

Catalans, dediquem tots un record a la bella orfeonista Carme Tort; pensem que lluny de nosaltres morí una germana nostra per amor a la pàtria; pensem que és molt trist, saber que hem de morir i que'l nostre cos reposarà en una terra on mai ningú s'acostarà a la nostra sepultura a omplir-la de flors regades amb llàgrimes, i a resar-hi pietosament una Ave Maria.

Diuen que l'enterraren tota vestida de blanc, i sobre'l pit li posaren un pomell de flors blanques. Morir com ha mort la gentil Carme, no és morir, és adormir-se a la terra per despertar-se al cel.

J. C.

Tots els envejosos i tots els impotents per a portar a cap una obra gran, no han pogut lograr deixes de aprobar-se el projecte concedint a Barcelona la subvenció que demanava.

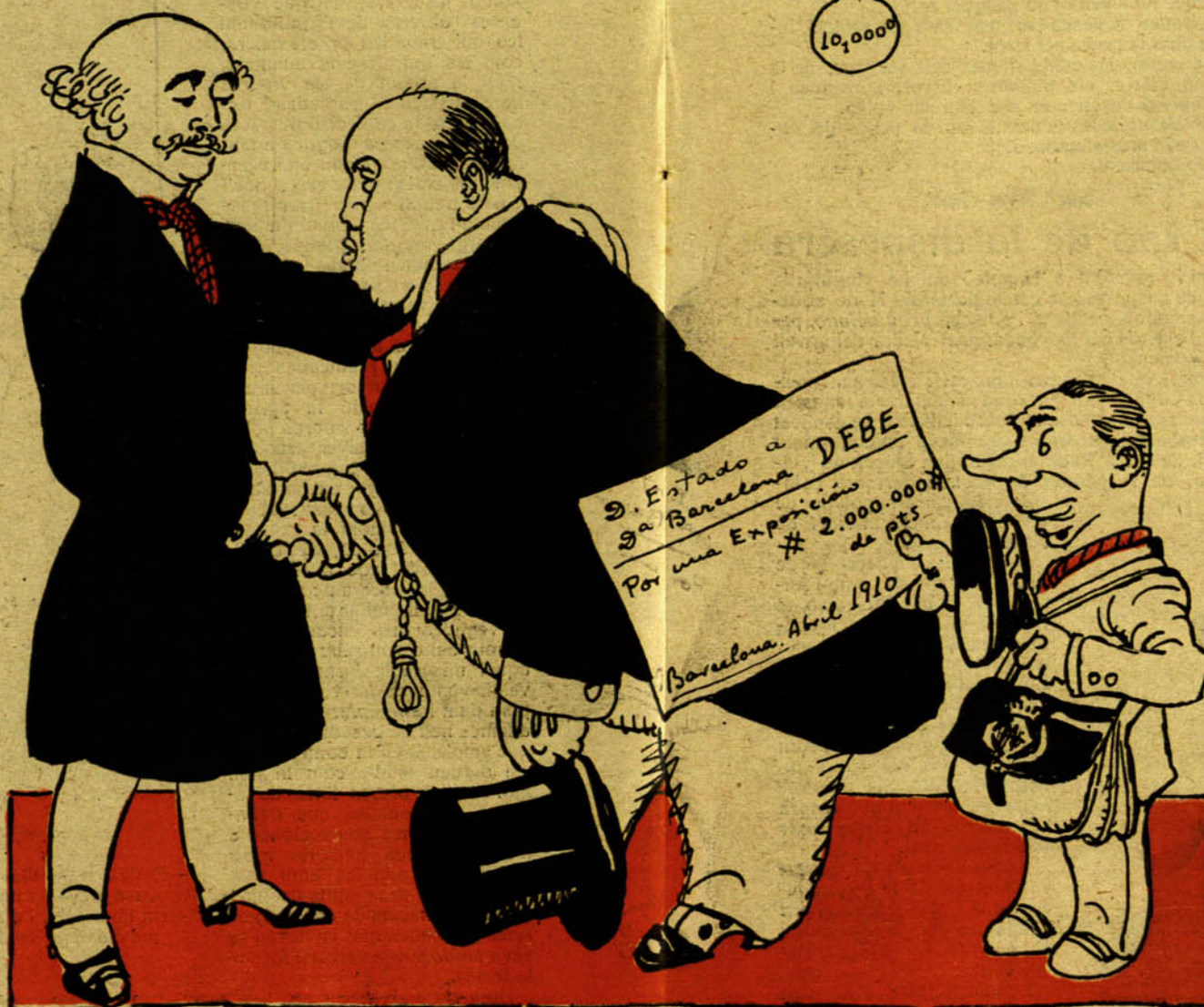
En Sanchez de Toca, president de la Comissió, defensà'l projecte amb vehemència, posant de relleu la nostra cultura i la superioritat en què's troba Barcelona per a organitzar Exposicions de trascendència.

Digué que Madrid no pot comparar-se amb Barcelona, i que a la capital d'Espanya no poden celebrar-se exposicions fins que's converteixi en una ciutat presentable.

Molt bé, senyor Sanchez de Toca, així parlen els homes patriotes.

De totes maneres no digueu aquest blat és meu fins que'l tingueu al sac i encara ben lligat.

Recordem-nos que's dos millions que ns oferiren quan l'Exposició Internacional de pintura, encara els hem de cobrar,

En Pich.—Ara, senyor Dato, un milió de gracies per la subvenció. L'HEREU (adelantant-se an en Dato).—No hi haurà de que dar-les!

Però en canvi no s'oblidaren de cobrar el 15 per cent sobre l'import de les entrades.

Veiem si's deu millions ens els pagaràn en tres temps...

S'ha cursat el següent telegrama:

«Sinclair Road.—Londres, Lluís Millet.—Lamento vivamente la cogida que ha tenido en Algeciras. Celebraría su pronto restablecimiento. Quisiera saber detalles del percance.—XIII.»

El Papa ha nomenat Lligat Apostòlic per al Congrés Eucarístic que se celebrarà a Lourdes al Cardenal Granito de Belmonte.

Dissabte passat tingué lloc al gran saló de Belles Arts, un festival benèfic.

Hi assistí la *buena sociedad*, lo qual vol dir que els organitzadors eren gent d'upa.

Es veritablement escandalós lo que passa amb les festes benèfiques. Amb el pretext de afavorir els pobres, els que no ho són se diverteixen i a voltes d'una manera innoble.

En la festa de referencia, segons constava en els mateixos programes, hi prengueren part artistes de la *Buena Sombra*, cedits galantment per la empresa de dit café-concert.

Les distingides senyores i senyoretes que omplenaven la sala, exterioritzaren ben visiblement el seu entusiasme, picant fortament de mans i enfilant-se damunt de les cadires les que seien en llocs apartats.

En canvi l'Orfeo Barcelonés cantà un enfilall de cançons catalanes, i'l públic l'envoltava amb la mateixa indiferència que si sentís ploure, no dedicant-li per cortesia ni un sol aplaudiment.

Se veu que tenen molta cultura. Ja ho crec!... No més cal llegir el programa. «Gran festival. VERVENA de San Juan».

El crític musical del gran diari de Londres *The Times*, ha ficat, com vulgarment se diu, els peus a la galleda.

Parlant del nostre Orfeo, diu coses, que demostren una ignorància espantosa. Per a judicar una composició d'en Millet, emplea un adjectiu tan estúpid i tan injust, que no volem reproduir-lo per a que's admiradors de tan gran mestre no s'indignin. Anglaterra podrà tenir bons jugadors de football, però respecte la música està a l'altura del Senegal.

Les sufragistes angleses n'han fet un'altra de les seves.

Segons ens enterem, han col·locat bombes en el Palau de Westminster, quines, al reventar han destroçat el cèlebre trono d'Escòcia portat a Anglaterra en el segle XIII, trono que és una verdadera preciositat històrica.

Sense preambuls ni exordí serà precis que't recordi que abans no t'assentis, mira, mon estimadíssim Jordi, si hi ha res sota la cadira. Puig qualsevol sufrageta podrà posar-te una bomba i per a seguir la beta, de destruir lo hermós, te tomba i't fa ben bé la... traveta.

Diàleg caçat al vol:

—No li sembla, senyor Manel, que ja comença a fastiguejar tan Maura, sí!... i Maura, no!... i Lerroux, sí! i Lacierva, no!...

—Ja ho pot ben dir, senyor Rafel, avui es té un culte exagerat als homes.

—Sembla que encara existeixi la idolatria.

—Oh! és clar que existeix!...

—Vol dir?

—Jo sé un poble que ha donat la representació de la seva raça a una canalla.

En l'entusiasme que regnava a la *Caza del Pueblo* el dia de la solemnia arribada del caudillo, un dels concurrents, al aixecar-se, el senyor Giner de los Rios, exclamà: ¡visca l'avil!

Senyor alcalde, no fassi més gestions per a buscar substitut al mai prou plorat *avi* del park, ja sab on trobar-ne un.

Es torna a parlar—però ara de serio—de la segona escuadra...

—De moços?

—¡No, home! De barcos.

—Que no faràn primer... la primera?

—Si ja està feta fa anys! Què no vas mai al port, tú? Què no llegeixes mai el moviment dels nostres torpeders i guarda-costes? Si amb els noms que porten ja espanten!

—Tens raó, home, tens raó! Are m'en recordo... I que són una colla, sino que no se'n veu mai cap perquè deuen estar escampats per a guardar el territori espanyol. I que'm farem de tants barcos si fan la segona escuadra?

—Mai faràn nosa! Com que'ls fem tant petits...

Els pescadors estàn astorats perquè la pesquera està de crisi.

No s'agafa peix en tot el llarg de nostra costa.

Es tem que'ls peixos grossos celebrin mitins al fons del mar per a encalabrinar als peixos petits i fer-se'ls seus.

També's diu si tots els peixos s'han declarat en vaga per a protestar dels mil un sistemes de pescar prohibits per la llei.

Perque no's veu ni un xanguet enlloc.

La manca de pesca per mar està en relació inversa amb la pesca per terra.

Car segons les estadístiques dels *sucesos*, de la premsa diària, els timadors, escura-buxaques i neteja pisos pesquer en sec tant com volen.

I al voltant de les taules de joc, la pesca de *burrets* és la més abundosa.

Quin contrast!

La raó de la dispesera

Avui he somniat a Napoleó qui ha vingut a la Casa de Dispeses, on estém declarant fé de solteria uns quants catalans i quiscun *provinciano*, per a que l'enterés del moviment guerrejador del novell segle començat.

Després de demostrar-li ma estranyesa per l'elecció feta en ma humil persona per enterar a tan gran figura d'aquestes coses trascendentals li he explicat els terrabastalls soferts a casa seva posteriorment a sa fi, de què a Itàlia encara hi han erupcions vulcanars, de la pèrdua de nostres darreres colònies i els darrers polvos de arroç actualment al Nord de Africa.

I després d'enterar-lo de allò del Transvaal amb l'Anglès i de lo del Rús amb el Japonès i finalment del conflicte macàbric dels Balkans, aquell home de pedra, aquell Emperador adust que va créixer entre esplosions i vessaments de sang fins aleshores mai vistes, n'ha sentit horror i s'ha esborronat no poguent menys que mostrar estranyesa veient que encara l'Humanitat no arriba ésser una bassa d'oli.

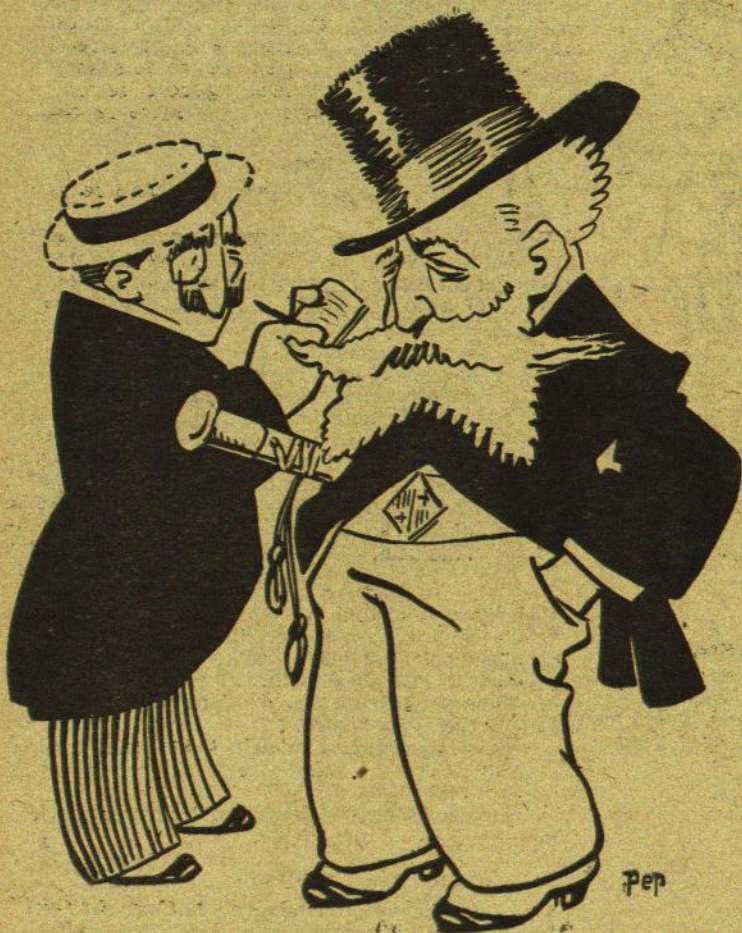
Jo creia que hauria quedat entusiasmada de la preponderància del caràcter bèlic i ara comprenc que lo que volfa ell, en vida, era ésser el Pacificador.

I veliaquí que m'he vist precisat a dir-li que enguany tenim un Emperador, model, qui davant de la *Revolución* hi posa sempre la *Salud*.

I m'ha dit que no'l coneixia ni en pintura, cosa estranya també, car aquí no's parla d'altra cosa.

—No'l coneix—li he dit,—és l'home de la dispesera... I la dispesera, tampoc? Oh, quines coneixences se deixa perdre. Ella és de lo que no hi há. Algún día'm sembla que n'hi passarà una de grossa an aquesta Casa de Dispeses. La dispesera està que crema; un diria que'l bacallà se li ha enganxat a la paella.

I tot perquè cap dispeser li fa'l pès i la mida... això que ella, no té res d'agradable si

—Il·lustre senyor Boladeres, se'l felicita.

—Psel..., no surt a compte are ser alcalde...

prescindim de l'envejeta que'ns causen uns quatre pèls crispats de son bigot d'ataconador.

—Que no'ls cuida bé als dispesers, aquesta Senyora?

—I cà, home.

—Doncs vostés, perdoni que li digui, se li deuen portar malament.

—Peró, si no li hem trencat mai cap plat...

—Doncs com és que's queixi?

—Miri, tenim un *quinto de l'hú* que pobret sempre la té al damunt i encara s'ha de sentir que «els homes d'avui tots són uns degenerats i que'ls dels altres paisos son altra cosa, que per un tanto no diuen rés, ni's queixen si'ls porten la minestra tard, ni si'ls deixen els matalassos per a refer...»

—Aquesta mania de trobar millor tot lo de fora, ja és antiga.

—Vosté la coneixia aquesta mania?

—Ja ho crec.

—Doncs si coneguéss la dispesera i s'estava amb nosaltres sols un quart, segurament li hauria d'encarar quatre granaderes de l'any vuit.

Vingui'l dia del seu Sant i veurà com l'obsequia amb alguns pursos amb a i altres gustos amb dis.

—No, mercés—acabá dient—m'entorno a la Ultra-Tumba.

—Estigui bo, Napoleó, però vingui un dia a sopar i veurà com del bacallà sols ens dona la cúa, la dispesera.

—No és rés d'estrany.

—Per què?

—Perqué lo millor dels bacallans que solen ésser els caps, se'ls queden a l'estranger.

El somni passà.

Me desperto i'm trobo a la Casa de Dispeses amb el *quinto de l'hú* que l'acaben de declarar *inútil temporal*.

Tindrà la raó la dispesera quan ens diu que no li fem el pès ni la mida?

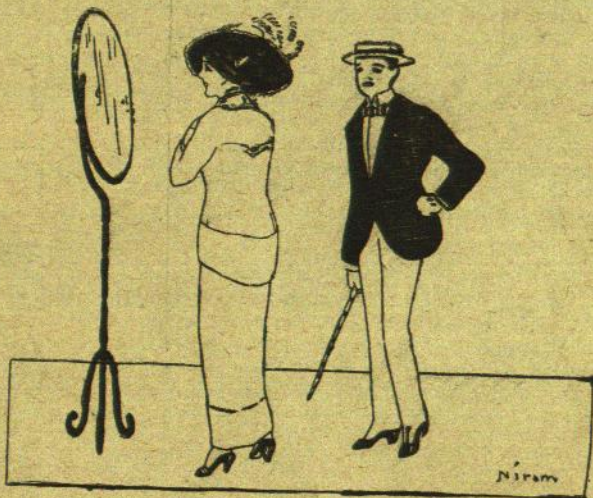
MIQUEL DE GERMANIA.

Abans de la estrena de «El amigo Melquíades», ja sabíem que era una obra dolenta. Els cartells del Tivoli ja fa dies que ho venien anunciant.

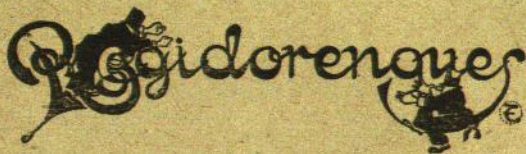
Quan s'estrena una obra importada de la coronada vila, i en els cartells se fa constar que ha obtingut un gros èxit a Madrid, ja podeu afirmar sense por de equivocar-vos, que's tracta d'una producció insubstancial.

Desgraciadament els nostres empresaris tenen

—Que't sembla aquet barret? és bastant *chic*, oy?

—Trobo que té més de gran que de xic.

Arbitre de la elegancia de la Casa Comunal, sosteniment i puntal d'aquella institució rancia que és la *Defensa Social*; advocat de ressonancia de nostra Ciutat Comtal, tots admiren la arrogancia de ta testa angelical.

Ets, Vallet, la gran figura per anà a les processons quan darrera dels penons de ton atxa el llum fulgura vestint els drapets més bons.

Ets model per escultura per adorno de salons i és ton geste i hermosura el encís de les sessions.

PAU DEL VINAGRE.

més aptituds per a fer de *acomodador*, que per a cuidar-se de la direcció d'una companyia. I diem desgraciadament perque de la seva torpesa ne sofrim tots les conseqüències. Per als nostres empresaris, són bones totes les obres que venen de Madrid, i són dolentes les que han sigut escrites per autors catalans. Pobre de l'autor inèdit que s'atreveixi a fer llegir les seves produccions als empresaris de nostres teatres. Quantes humiliacions i quants desenganys!.. En canvi són admeses, sense haver sigut llegides i examinades totes les obres que'ls fabricants de comedies i sainets que han plantat botiga a Madrid, envien a Barcelona. Són molts els autors castellans que han lograt enriquir-se, degut a la ignorancia i al poc patriotisme dels nostres empresaris.

Un d'aquests autors és l'Arniches, un escriptor sense cultura ni talent, que si hagués nascut en un altre país, no hauria servit ni per memorialista. La seva darrera producció, estrenada recentment al Tivoli, revela la seva pobríssima mentalitat, i és una demostració que fou escrita amb el sol intent de cobrar bons trimestres.

L'Arniches és un dels autors més poc escrupulosos del teatre castellà. Són moltes les obres que hi figura com a coautor, i l'únic que ha fet és afegir-hi una petita escena. «El Puñao de Rosas», fou

tota escrita per l'Asencio Mas, i per a que li representessin se vegé obligat a que l'Arniches hi afegís quatre vulgaritats.

Valent-se d'aquests procediments costa molt poc ésser autor i cobrar tots els anys una bona picosada.

L'Arniches és un de tants autors analfabets, que ha contribuït a estragar el gust artístic del poble. A Madrid diuen que som comerciants, però ells mercadejen amb l'art i escriuen versos a tant el pam.

CANTA CLAR.

* * *

Dintre pocs dies tindrem el gust d'aplaudir al meritíssim Orfeó Català, a la gentil María Barrientos, i al eximí violinista Joan Manen.

Són molts els admiradors de tan eminents artistes, que esperen frisosos que aquest día arribi, per a exterioritzar el seu entusiasme i la seva admiració.

Tots devem anar a saludar la gloriosa senyera de l'Orfeó, que ha sigut passejada triomfalment per Europa, posant el nom de Catalunya tan amunt que quan els estrangers parlin de nosaltres, hauràn de convenir que no representen l'Espanya els tocadors de guitarra, i les *bailadoras* que saben rumbejar *graciosament* llampants mantons de Manila.

* *

El notable concertista de mandolina espanyola don Ramón Agustí, que dies passats donà un interessant concert al Ateneu, del qual ens ocupàrem extensament, ens escriu pregant-nos fem constar que no és ceri, com afirma *La Publicidad*, que ha

—Diu que ara és gran moda anar en mànigues de camisa i sense res al cap.

—Véus, home! Si nosaltres ens queixem per vicil...

gués tingut un tal Nogués per professor, i que l'únic que ha tingut és don Félix de Santos a qui apreciava molt i estima.

Queda complascut el simpàtic concertista don Ramón Agustí.

BEMOL.

DE LA COSSA

De la cossa, fou el tercer i últim partit jugat entre'l Barcelona i ls Stuttgarter Kickers, puig a més de les reglamentaries que's donen a la pilota, ne varen repartir una col·lecció que ajuntades al faut i canquidilles, completaren el match que posà els cabells de punta a tot bitxo vivent, i ns fastiguejà d'allò que's diu de debò.

Els alemanys són gent que s'imposen per la força

Segon team infantil del New Catalonia del Patronat Social Obrer de les Corts, que ha guanyat la «Copa Primavera», oferta per dita entitat.

i n'abusen d'ella i com és natural, els de casa que no són *mancos*, varen fer-se'l càrrec que *donde las dan las toman*, i contestaren als estrangers amb un repertori molt extens i variat.

El públic s'indigna; s'indignaren els nostres. Els alemanys per a no ésser menys també s'enfaden i pretenen fer el tonto i volen retirar-se per dues vegades. En Gamper protesta del joc dels seus calificant-lo d'incorrecte. Altres criden contra'l *referé*, però'l Gibert amb aquella sang freda, segufà convençut que si comença a dar càstics, el partit dura tres dies.

Guanyaren els barcelonins per 2 goal a cap.

Copa Valentí. — El diumenge va començar-se el concurs de dita Copa, fent-ho el segon team de Barcelona i'l primer del Catalunya.

Partit més plè d'incidentes no crec pas hagi pogut celebrar-se i segurament no'n veurem cap més.

Uns i altres jugaren lo suficient brut i amb bona (?) intenció, donant lloc a que'l jutge acabés treient-ne quatre jugadors del Barcelona i dos del Catalunya.

El porter del Catalunya semblava un dimoni, però son vestit vermell no va pas espantar a la pilo-

ta, entrant aquesta dues vegades al goal. Per altre cantó, l'Aramburu, per fer el neula, li costà un goal. Va abandonar la porta per a donar un directe a un del públic i li sortí car. Noí, dos sports a l'hora no és possible.

Grec que'l Barcelona va abusar un xic massa. A última hora en vista de la manera tan especial en que's desenrotllava, va acordar fer el tonto i vinga a tirar pilotes a fóra. Vaja, trobo que hi han coses que per segons qui, no diuen.

—El Barcelona ha inaugurat l'il·luminació instal·lada en son camp de joc, fent un partit el diumenge a les onze de la nit.

L'adversari sigué l'Internacional, que varen jugar com uns grans homes; mai havíem vist a n'aquels xicots tan decidits i valents.

La primera part fou esplèndida, sortint-ne'l Barcelona amb 2 goals a 0 a favor dels altres. La segona part canviaren les coses i'l Barcelona en va fer 5, desenrotllant aquell joc de mestre que tant vegades hem aplaudit.

Va resultar molt, sobretot lo agradable que és el no haver-hi sol.

Proposo que'ls partits se fassin de nit.

Ah... no's trenca cap llum,

D'AIGA

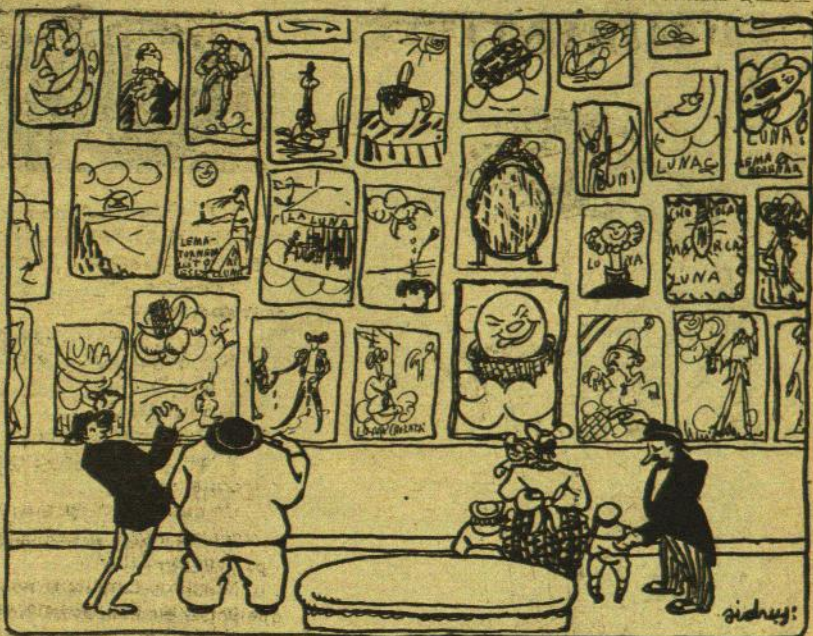
El Club de Mar sembla que estigui disposat a fer roïllo; quan més tranquil esteu, us surten amb una serie de regates que't deixen blau. Segons m'han dit, la Junta d'Obres del Port, en vista del gasto d'aiga que fan, vol imposar-li una contribució per desperfectes i gastos del mar.

Varen corre dematí i tarde i veusquí el resultat: En les canoes, al dematí el Lloret guanya de un según al Pardo, i a la tarde, aquet guanyà la regata adjudicant-se la Copa Primavera. En la segona cursa, els d'en Lloret varen fer les del mico; se trenca un rem al Castellet; i vegent aquest que hi feia més nosa que servei, va cap-bussar-se a fer muscles i per poc agafa un refredat.

En els canots a un rem i timoners la familia Sarsaneda, o sigui en F. i R., lluitaren oposant-se ses facultats de timoners, guanyant en Sarsaneda (R.).

Als canots a 2 remis, va passar lo que'ns creiem, que l'equip de l'artiller-atleta-sastre, confirmaria una volta més ses facultats, encar que en l'última prova, en Claros i en Santa estaven desesperats buscant a ne'n Marill, i no trobant-lo enlloc, anant de bon fi com s'ho pinten tot a l'oli. Amb motiu de la desaparició tant misteriosa, s'havíen proposat demanar els serveis de Nick-Winter i oferir certa quantitat pel rescate del desaparegut, però a la fi va presentar-se amb aquell posat de Quixot victoriós; van sortir, i al cove.

Ea Roldiris-Nanal-Rovira, de primera em van agradar muy. Tercers els nois del Pellicer.

DEL CONCURS DE LA CASA AMATLLER

- Deu haver fet molts miracles aquest xocolata.
- Per què ho dius?
- Com que veig que està plè de ex-votos.

En Rigol molt satisfet de les regates; no és que deia de tiros i de bales, però tant content i satisfet.

ALTRES NOVES

Una nova de les bones.

La nit del tercer partit de foot-ball jugat entre'ls alemanys i'l Barcelona, aquet últim va volguer obsequiar als hostes amb un sopar al Royal i'ls alemanys encare hi han de comparèixer.

Decididament es veu que han quedat molt contents dels d'aquí.

—En el magnífic Park del Reial Polo Jockey Club, s'ha celebrat durant els darrers deu dies del passat mes, el gran concurs hípic.

En resum, tot acaba en lo mateix: caballs que corren, caballs que cauen i genets que fan tamborrelles.

Aquest any s'han vist caigudes de tots els sistemes coneguts, tenint-se que anotar d'altres verdaerament noves i fins excèntriques, deixant apart de que una caiguda sempre sab greu.

—Diumenge que's fa el Concurs Olímpic del S. P. D., diuen que'l Prat vol fer el recorregut fet en la Copa Barcelona.

CARLITUS

LA MALA DONA N.º 2

—Lo que tinc por és que'm condemnin a garrot vil.
 —No tinguis por, la *Europa* conscient vigila.